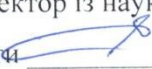

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Кафедра початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи Кузнецова О. А.

27 серпня 2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Білявська Тетяна Миколаївна, старший викладач кафедри початкової освіти, кандидат філологічних наук

РЕЦЕНЗЕНТ: Дячук В.І., директор СЗОШ № 50 м. Миколаєва

Програму схвалено на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол від "27" серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри С.І. Якименко

Програму погоджено з гарантом ОП (назва) _____ (за потреби)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогічної та соціальної освіти

Протокол від "27" серпня 2020 року № 1

Голова навчально-методичної комісії _____ Т.М. Степанова

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від "27" серпня 2020 року № 11

Голова навчально-методичної комісії О. А. Кузнецова

Анотація

Програму вивчення нормативної навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» складено відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності 013 Початкова освіта. У програмі висвітлено обсяг навчального матеріалу із зазначеної дисципліни, необхідне навчально-методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Ключові слова: українська мова, мовні норми, ділове спілкування, мовна компетентність, учитель початкової школи.

Summary

The program of studying the normative discipline "Ukrainian language for professional purposes" is made in accordance with the educational-professional program of the specialty 013 Primary education. The program covers the amount of educational material in this discipline, the necessary educational and methodological support, components and technology for assessing student achievement.

Key words: Ukrainian language, language norms, business communication, language competence, primary school teacher

ВСТУП

Програму вивчення нормативної навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою Початкова освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: усне та писемне ділове спілкування.

Міждисциплінарні зв'язки: сучасна українська літературна мова з практикумом, культура мовлення.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1.1 Мета курсу: розширити знання про українську мову як державну мову в Україні; надати ґрунтовні знання про особливості усного та писемного ділового спілкування.

1.2 Завдання курсу:

- надати студентам ґрунтовні знання з усіх розділів курсу ділової української мови;
- сформувані умінь й навички з написання та оформлення документації щодо особового складу, а також довідково-інформаційної та організаційно-розпорядчої документації;
- забезпечити оволодіння нормами української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного ділового спілкування.

Програмні результати навчання:

ПРН 14. Вчитися впродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набути в процесі навчання кваліфікацію.

ПРН 15. Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

ПРН 16. Створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами.

II. Фахові:

ФК 1. Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу навчання мови, літературного читання та їхніх окремих змістових ліній. Складовими філологічної компетентності є лінгвістична, мовленнєва, літературознавча.

ФК 5. Професійно-комунікативна компетентність. Здатність актуалізувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з молодшими школярами, батьками,

колегами. Складники професійно-комунікативної компетентності вчителя початкової школи: емоційна, вербально-логічна, інтерактивна, соціально-комунікативна, технічна, предметно-змістова.

На вивчення навчальної дисципліни заплановано 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Мова і професія. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового та розмовного стилів

Тема 2. Усне ділове спілкування

Тема 3. Писемне ділове мовлення.

Тема 4. Документація щодо особового складу

Тема 5. Довідково-інформаційні документи

Тема 6. Організаційно-розпорядчі документи. Обліково-фінансова документація

Тема 7. Мовні особливості професійного мовлення (орфоепічний рівень, лексичний та граматичний рівні)

Тема 8. Особливості наукового тексту. Оформлення результатів наукової діяльності

Тема 9. Особливості перекладу та редагування тестів (науковий стиль, офіційно-діловий стиль)

Програма навчальної дисципліни

Кредит I. Мова і професія. Особливості ділового спілкування

Тема 1. Мова і професія. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового та розмовного стилів

Українська мова – державна мова в Україні. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Питання походження української мови в сучасних наукових джерелах. Літературна мова. Функціональні стилі сучасної української мови. Норми сучасної української літературної мови.

Тема 2. Усне ділове спілкування

Усне професійне спілкування. Типи і форми ділового спілкування. Загальні вимоги до усної форми ділового спілкування. Культура мови та мовлення. Мовний етикет. Культура управління. Складові культури управління. Невербальні засоби спілкування. Публічне ділове спілкування. Види публічного мовлення. Публічний виступ. Доповідь. Лекція. Промова. Дискусія. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Приватне ділове спілкування. Бесіда. Функції та види бесід. Ділові засідання (наради). Збори, перемовини. Прийом відвідувачів. Телефонна розмова.

Тема 3. Писемне ділове мовлення.

Офіційно-діловий стиль сучасної української мови. Історія офіційно-ділового стилю. Документ як основна одиниця писемного ділового мовлення. Історія документів в Україні. Класифікація документів. Документ: загальні вимоги до оформлення. Структурні елементи документа (реквізити). Правила оформлення реквізитів. Формуляр документа. Бланк. Штмп. Текст як основна складова документа. Рубрикація тексту. Оформлення сторінки. Оформлення титульної сторінки. Оформлення приміток, додатків та підстав до тексту. Цифри та символи в ділових паперах: вимоги до написання.

Кредит II. Документи: теорія та практика укладання

Тема 4. Документація щодо особового складу

Автобіографія. Резюме. Характеристика. Заява. Розписка. Доручення.

Тема 5. Довідково-інформаційні документи

Протокол. Витяг із протоколу. Доповідна записка. Пояснювальна записка. Звіт.

Оголошення. Службові листи. Класифікація листів. Довідка. Прес-реліз (анонс, запрошення, інформація, резюме).

Тема 6. Організаційно-розпорядчі документи. Обліково-фінансова документація

Наказ. Постанова. Розпорядження. Вказівка. Статут. Положення. Правила. Інструкція. Господарсько-договірні документи. Договір. Трудова угода. Контракт. Обліково-фінансова документація. Акт. Список. Перелік. Таблиця.

Кредит III. Мовні особливості професійного мовлення.

Тема 7. Мовні особливості професійного мовлення (орфоепічний рівень, лексичний та граматичний рівні).

Мовні особливості професійного мовлення (орфоепічний рівень). Лексикологічні норми. Омоніми у фаховому мовленні. Синоніми у фаховому мовленні. Антоніми у фаховому мовленні. Пароніми у фаховому мовленні. Іншомовні слова. Вимоги до вживання іншомовних слів у ділових паперах. Термін та його ознаки. Термінологія в професійному спілкуванні. Загальнонаукова, міжгалузева та вузькоспеціальна термінологія. Кодифікація та стандартизація термінів. Українська лексикографія. Словники в професійному мовленні майбутнього вчителя початкової школи. Фразеологія української мови (за професійним спрямуванням). Словотвірні норми (науковий стиль, офіційно-діловий стиль). Морфологічні норми у професійному мовленні. Специфіка вживання службових частин мови (науковий стиль, офіційно-діловий стиль). Синтаксичні норми (науковий стиль, офіційно-діловий стиль).

Тема 8. Особливості наукового тексту. Оформлення результатів наукової діяльності.

План. Тези. Конспект. Анотація. Відгук. Рецензія. Висновок.

Реферат. Курсовий та бакалаврський проекти. Стаття. Вимоги до наукової статті.

Тема 9. Особливості перекладу та редагування текстів (науковий стиль, офіційно-діловий стиль). форми та види перекладу. Поняття кальки. Білінгвізм. Типові помилки.

3. Рекомендована література

Базова

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови: Навчальний посібник / Надія Денисівна Бабич. Львів : Світ, 2003. 432 с.
2. Богдан С. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. К.: Рідна мова, 1998. 476 с.
3. Галузинська Л. І., Науменко Н. В., Колосюк В. О. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч. посіб. / Л. І. Галузинська, Н. В. Науменко, В. О. Колосюк. К. : 2008. 430 с.
4. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери : навч. посіб. / С. В. Глушик, О. В. Дияк, С. В. Шевчук – [4-те вид., переробл. і допов.]. К : А.С.К., 2006. 400 с.
5. Гриджук О. Є. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях і схемах : навч. посіб. / О. Є. Гриджук. [2-ге вид., випр. і доп.]. Львів : Магнолія, 2010. 238 с.
6. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посібн. К. : Центр навч. літератури, 2010. 624 с.
7. Довідник з культури мови: посібник / [С. Я. Єрмоленко, С.П. Бирик, Н.М. Сологуб та ін.]; за ред. С. Я. Єрмоленко. К: Вищашк., 2005. 399 с.
8. Мацько Л. І. Стилiстика української мови: підручник / Л.І.Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько; за ред. Л.І. Мацько. К. : Вища школа, 2003. 462 с.
9. Українська мова. Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський О. О.Тараненко, М. П. Зяблюк та ін]. К. : Українська енциклопедія, 2004. 1038 с.
10. Культура мови на щодень / Н.Я. Дзюбишина-Мельник, Н.С. Дужик, С.Я. Єрмоленко та ін. К.: Довіра, 2002. 170 с.
11. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради: Навч. посібник. К.: Либідь, 1999. 240 с.
12. Сербенська О.Я. Культура усного мовлення: Практикум: Навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 216 с.

Допоміжна

1. Білецький А.О. Про мову та мовознавство: Навч. посіб. для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К.: Артес, 1996. 224 с.
2. Богдан С. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. К.: Рідна мова, 1998. 476 с.
3. Великий тлумачний словник української мови / уклад. і гол. ред. В.Т. Бусел. Ірпінь: Перун, 2003. 1440 с.
4. Головащук С.І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. К.: Наук. думка, 2004. 448 с.
5. Гриценко Т. Українська мова та культура мовлення. Вінниця: Нова книга, 2003. 472 с.
6. Жайворонок В. Велика літера чи мала?: Словник-довідник. К.: Наук. думка, 2004. 202 с.
7. Культура мови на щодень / Н.Я. Дзюбишина-Мельник, Н.С. Дужик, С.Я. Єрмоленко та ін. К.: Довіра, 2002. 170 с.
8. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови: Підручник. К.: Вища школа, 2003. 462 с.
9. Орфоепічний словник української мови: У 2-х т. / За ред. М.М. Пещак. К.: Довіра, 2001.
10. Пономарів О. Культура слова: Мовностилїстичні поради: Навч. посібник. К.: Либідь, 1999. 240 с.
11. Російсько-український словник / Н.Є. Лозова, Н.Г. Озерова, Л.М. Стоян, В.Б. Фридрак. Наукова думка, 2004. 1216 с.
12. Сербенська О.Я. Культура усного мовлення: Практикум: Навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 216 с.
13. Словник іншомовних слів / за заг. ред Л.О. пустовіт. К.: Довіра, 2000. 1018 с.
14. Словник синонімів української мови: У 2-х т. / А.А. Бурячок, Г.М. Гнатюк, С.І. Головащук та ін. К. Наук. думка, 1999-2000.
15. Український орфографічний словник: близько 172000 слів / уклали: В.В. Чумак, В.І. Шевченко, Г.М. Ярун; за ред. В.Г. Складенка. Вид. 7-е, переробл. і допов. К.: Довіра, 2008. – 983 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.